№ 186. Poniedziałek 12. Sierpnia 1861. Rok wydania 51.

GAZETA LWOWSKA.

Z Dodatkami kosztuje w prenumeracie: Bez poczty: kwartalnie 4 zł.; miesięcznie 1 zł. 40 centów. Z pocztą kwartalnie 5 zł. miesięcznie 1 zł. 75 centów waluty austr. — Insercya w półkolumnie, drukiem garmont, 7 centów od wiersza. — Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.

PRZEGLĄD.

Monarchya Austryacka.

Rzecz urzędowa.

Gmina Wysiatycze w obwodzie przemyskim zapewniła po wieczne czasy na uposażenie trywialnej szkoły w Wysiatyczach następujące składki:

1. Obowiązała się gmina Wysiatycze płacić w półrocznych ratach z góry na utrzymanie nauczyciela roczną kwotę dwieście złotych w. a. a prócz tego odstąpić każdoczesnemu nauczycielowi na użytek zakupiony przez gminę i zapisany w protokole parceli gruntowych pod nr. 45 i 51 grunt ogrodowy objętości 226 sążni kwadratowych.

2. Przyjęła na siebie gmina Wysiatycze obowiązek, wystawić własnym kosztem najdalej do jesieni b. r. budynek szkolny, który obejmować ma także pomieszkanie nauczyciela, a to na gminnym gruncie wciągniętym do protokołu parceli gruntowych pod nr. 46, 48 i 59 objętości 401 sążni kwadratowych; którego użytkowanie przysłużać ma podobnież każdoczesnemu nauczycielowi, posprawiać potrzebne porządki i rekwizyta szkolne i utrzymywać je równie jak budynek szkolny zawsze w dobrym stanie, nakoniec

3. obowiązała się rzeczona gmina potrzebny na opał szkoły materyał palny własnym kosztem przystawiać i załatwiać potrzebną przy szkole posługę.

Namiestnictwo ma sobie za przyjemny obowiązek okazaną temi ofiarami troskliwość o rozszerzenie nauki ludu podać z wyrazem uznania do wiadomości powszechnej. Lwów 5. lipca 1861.

Wiedeń, 10. sierpnia. Dnia 9. sierpnia 1861 wyszedł w c. k. nadwornej i rządowej drukarni w Wiedniu i został rozesłany XXXVII. zeszyt Dziennika ustaw państwa.

Zeszyt ten zawiera:

Nr. 78. Ustawę z 31. lipca 1861 względem regulaminu rady państwa.

Sprawy krajowe.

(Stan zarazy bydła.)

Lwów, 9. sierpnia. Według nadesłanych wiadomości, utrzymuje się we wsi Szypowce, obwodzie czortkowskim, lubo już ustała zaraza, jednak jeszcze kontumacya, bo w Babińcach pojawiła się zaraza na nowo, i według ostatniego raportu zachorowało tam 4 sztuki bydła.

We wszystkich innych obwodach stan zdrowia rogatego bydła jest pomyślny, pominąwszy częste teraz, chociaż rzadko epizootycznie pojawiające się zapalenie śledziony.

(Nobilitacya.)

Jego c. k. apost. Mość raczył najwyżej podpisanym dyplomem wynieść najmiłościwiej Piotra Franciszka Vrechę jubilata, wiceprezydenta wyższego sądu krajowego kawalera orderu Leopolda do stanu rycerstwa cesarstwa austryackiego, a z szczególniejszej i najwyższej łaski raczył dozwolić przenieść ten tytuł na jego dzieci przysposobione, Albina, Piotra, Wincentego i Adama Tomasza Rayski-Vrecha.

Ameryka.

(Wypadki w Stanach amerykańskich. — Sprawa blokady.)

Times pisze o wypadkach amerykańskich co następuje:

Listy z Ameryki zgadzają się na to, że walka obecna skończy się kompromisem. Prawda, że ze wszystkich stron słyszeć się dają głosy: Nie chcemy kompromisu, lecz słowa te ściągają się do postanowienia związku północnego nie wdawać się w układy pokojowe, póki zwierzchnictwo rządu związkowego nie będzie bezwarunkowo uznane ze strony Stanów południowych. Tymczasem wielu polityków rozmaitych frakcyi usiłuje w cichości traktować o warunki zgody ze Stanami północnemi. Południe zrzekając się zamiaru oderwać się od unii może uzyskać natomiast korzystne dla siebie ustępstwa.

Nowy Jork, 9. lipca. Commodore Stringham, dowódzca eskadry blokady federacyjnej wydał notyfikacyę, w której zaleca okrętom trzymać się z daleka od wybrzeży państw południowych, gdyż krążące okręta państw skonfederowanych zabrały kilka małych statków, które się do wybrzeża zbliżyły. List z fortu Pikens z 28. czerwca donosi, co następuje o eskadrze angielskiej: Doniosłem panu przed kilku dniami, że admirał Milne, naczelny wódz angielskiej morskiej siły zbrojnej w Ameryce północnej, zwraca szczególniejszą uwagę na naszą blokadę. Wiadomość tą potwierdza się. Przybyła tu angielska fregata parowa z Hawanny, a dowodzący nią oficer nie robi żadnej tajemnicy z swojej misyi. Ma polecenie, mówi, baczyć na to, ażeby prawa angielskiego handlu były zachowane, i że blokada wtedy jest blokadą, gdy nie dopuści żeglarzowi przybrzeżnemu, okrętowi morskiemu lub tenderowi zawinąć do jakiego portu państw południowych, albo też wypłynąć ztamtąd. Traktat paryski nie podał żadnych reguł, według których moglibyśmy wiedzieć, co jest istotna blokada, a co nie. Admirał Milne sili się więc uzupełnić tę niedostateczność. Oto jego definicya, jaką dał swym podrzędnym naczelnikom: 1) Żaden port nie jest istotnie blokowany, jeżeli jaki okręt do niego zawijać lub z niego wypływać może w obec blokujących okrętów wojennych, albo jeżeli one o tem się nie dowiedzą. 2) Istotna blokada zależy na zupełnem odcięciu wszelkiego zawijania lub wypływania na morze, wyjąwszy wyspy portowe, które nie mają innego wyjścia na morze, jak pod działami floty. 3) Umknienie trzeciego okrętu z eskadry blokady udowadnia nieważność blokady.

Hiszpania.

(Wiadomości bieżące.)

Paryskie wiadomości z Madrytu d. 5. b. m. opowiadają przypadek marszałka Narvaez; jadąc z adjutantem spłoszyły mu się konie w ulicach Madrytu, wypadł z powozu i ciężko się zranił.

Anglia.

(Parlament.)

Londyn, 5. sierpnia. Krótkie było dziś posiedzenie w izbie wyższej, lordowie przeprowadzili wszystko co stało na dziennym porządku, nie rzekłszy i słowa. Z ministrów był tylko lord Stanley, a z opozycyi hr. Shaftesbury. Równie krótkie było także posiedzenie i izby niższej.

(Rozprawy parlamentu z 1. sierpnia.)

W izbie niższej mr. Griffith zapytuje, czy jeneralny konzul w Egipcie nadesłał sprawozdanie o budowie kanału Suez z zapewnieniem, że budowa idzie i postępować będzie bez żadnego przymusu. Lord Palmerston: Nasz jeneralny konzul w Egipcie, powróciwszy z wycieczki odbytej wzdłuż całej linii kanału, nadesłał sprawozdanie, z którego widać, że przymus panuje tam prawie wszędzie. Kompania płaci wprawdzie robotnikom bardzo dobrze, lecz napędza ich do roboty nie pytając, czy chcą czy nie chcą.

Mr. Griffith pyta, czy rząd zwróci na drodze dyplomatycznej uwagę na ten przedmiot. Nikt nie odpowiada.

Przy trzecim odczycie bilu względem oficerów rezerwy (Royal Navy) mr. Lindsay oświadcza, że zgadza się na to zupełnie, aby jak najlepsza zgoda panowała między oficerami floty wojennej i handlowej, jakoteż by oficerowie floty handlowej w każdej chwili gotowi byli poświęcić się na usługi ojczyzny. Wspomina o zbrojeniu się Francyi i wyraża nadzieję, że obydwa rządy porozumią się względem zakreślenia pewnych granic rozmiarom flot swoich. Przekonanym jest, że jeśli współzawodnictwo nie powstrzyma budowy flot olbrzymich, tedy daremne będą wszelkie usiłowania obu gabinetów, aby nieprzyjaznym krokom między Anglią a Francyą zapobiedz. Zapewne ministrowie zechcą korzystać z feryi parlamentu i wygotować plan do tego potrzebny. Mr. White wyraża się w podobnym duchu.

Lord Palmerston: Na pierwszy rzut oka podobna umowa z obcym rządem zdaje się możebną, lecz sądzi, że każde ministeryum angielskie długo by się namyślać musiało, nimby weszło w układy względem zakreślenia granicy czynnego stanu potęgi lądowej lub morskiej. Musielibyśmy zastrzedz sobie zmianę umowy ze zmianą stosunków pod porę. Zawierając umowę tego rodzaju z Francyą nie możnaby pominąć innych mocarstw nadmorskich: Wszak Rosya, Stany zjednoczone, wzrastająca Hiszpania i t. d. także trzymają floty; chcąc zaś ograniczyć siły floty, należałoby oprócz sił francuskich wziąć także pod rozwagę wszelką możliwą kombinacyę innych mocarstw. Wreszcie zdaniem mojem umowa taka stałaby się

przyczyną wątpliwości i sporów bez końca. Musielibyśmy stanowić urzędników, którzyby nad nią czuwali a tem samem i nas pilnować musieli. Każdy powątpiewałby o lojalności innych państw, a tak my, zamiast ustalić pokój posialibyśmy ziarna wiecznej niezgody.

Francya.

(Okólnik do biskupów ministra oświecenia. — Król szwedzki. — Nowiny dworu. — Wiadomości bieżące. — Użalenia Goyona. — Najazdy w Neapolitańskiem. — Mianowanie gubernatora Libanu — Nowy pułk do Kochinchiny.)

Paryż, 4. sierpnia. Minister oświecenia wydał następujący, w dzisiejszym *Monitorze* ogłoszony okólnik do arcybiskupów i biskupów francuskich:

Paryż, 3. sierpnia. Monseigneur! Obchód imienin cesarskich zbliża się znów za dni kilka i wzywa ludność skupić swe życzenia i modły za monarchę, który z tak wysoką pieczołowitością czuwa nad jego najdroższemi widokami. Nie dosyć, że z każdym dniem pomnaża pomyślność kraju, utrzymuje wszystkie nasze najświętsze tradycye. Traktatami otworzył drogę światłu i ewangelii do ostatecznych kończyn Wschodu, flota nasza użycza skutecznej opieki chrześcianom w Syryi, a Ojciec św. zawdzięcza armii naszej pomoc i bezpieczeństwo. Są wprawdzie jeszcze trudności do przełamania, lecz dokona tego polityka wytrwała, lojalna i umiarkowana za sprawą Opatrzności. Błagajmy najwyzszego, aby i nadal użyczał Cesarzowi i Cesarzowej Boskiej swej opieki, i był im pomocnym w ich nieustannej chęci utrzymać spokój narodów, szczęście i godność Francyi. Uprzedzam zatem tylko własne życzenie Waszej Wielebności prosząc, abyś stosownie do istniejącego zwyczaju zarządził w dzień Wniebowstąpienia Maryi Panny odspiewać w końcu sumy uroczyste *Te Deum* ze zwykłą modlitwą we wszystkich kościołach swej dyecezyi. Polecam panu prefektowi porozumieć się z Waszą Wielebnością co do urządzenia tej religijno-narodowej uroczystości. Racz przyjąć i t. d. *Ruland.*

Takiż sam okólnik rozesłano prezydentom dyrektoryatów kościoła protestanckiego, centralnemu konsystorzowi izraelickiemu i konsystorzom wyznań reformowanych.

— Król Szwecyi jest dziś albo jutro spodziewany w Havre; przyjmować go będzie pułkownik Castelnau, adjutant Cesarza. Osobny pociąg (królewski wagon herbowny) jest dla niego urządzony. Baron Adelsward, pełnomocny minister Szwecyi w Paryżu wyjechał także naprzeciw aż do Havre. W towarzystwie Króla znajduje się książę Oskar, jenerał Blidt, adjutant Króla, szambelanowie Haffner i Silversjold, adjutanci major Dardel, baron Ramel i porucznik marynarki Ihlen, kilka oficerów ordonansowych i profesor Lundberg. — Król szwedzki jedzie *incognito*. *Monitor* dodaje: Jako wnuk Bernadottego jest on rodzonym kuzynem Cesarza Napoleona III. przez swoją matkę Józefinę Maxymilianę Eugenię, córkę Eugeniusza Beauharnais, księcia Leuchtenberskiego.

Paryż, 6go sierpnia. Dopiero dziś o 9. rano przybyli do Havre Król szwedzki z bratem swoim Oskarem. Przyjmowali go prefekt, adjutant cesarski pułkownik Castelnau i władze departamentalne. O 11. wyjechał Król do St. Cloud, gdzie stanął o 4. po południu. — Jej Mość Cesarzowa wyjechała wczoraj wieczorem do Eaux Bonnes i nie będzie w ciągu bytności Króla w Paryżu. Cesarz sam wyjeżdża na przyszły tydzień do Chalons i bawić będzie przez dzień 15. b. m., na który przysposabiają wielkie festyny i widowiska wojskowe. — Jenerał Montebello jedzie w nadzwyczajnem poselstwie do Konstantynopola z powinszowaniem wstąpienia na tron Sułtana. — Książę Murat złożył wreszcie sam dobrowolnie godność W. Mistrza Oryentu. — Korweta „Prince Jerome" wypłynęła 17. lipca z księciem Napoleonem i księżną Klotyldą z wysp Azorskich do Ameryki. — Marszałek Randon i p. Thouvenel objęli swoje biura na powrót. Minister finansów wyjechał z urlopem, zastępuje go minister sprawiedliwości. — Hiszpański podsekretarz państwa p. Juan Comyn wrócił z Paryżu do Madrytu.

— *Indépendance Belge* donosi, że jenerał Goyon rozgniewany, że dzienniki francuskie rozgłosiły jego sprzeczkę z kardynałem Merode, pisał do Cesarza i do ministra wojny, użalając się na to, i prosząc, aby Monitor umieścił wyjaśnienie, któreby sprostowało i osłabiło doniesienia dzienników półurzędowych. Słychać, że żądaniu temu będzie zadosyć uczyniono.

Z Reggio w Neapolitańskiem piszą do *Unita italiana* pod dniem 24. lipca, że rzad otrzymał doniesienie, jakoby rojaliści mieli zamiar wylądować w Kalabryi, zaczem zarządzono stosowne środki ostrożności. Kalabrya przed rokiem oddana Garibaldemu, dziś podnosi sztandar burboński. Na równinach della Coronna miało się zebrać 8 do 9000 ludu, i czeka tylko na przybycie dowódzców.

— *Opinion nationale* mówi, że mianowanie Daud baszy gubernatorem Libanu przykre zrobiło w kraju wrażenie. Daud Basza jest Ormianin, a tak ani Druzowie, ani Maronici mu nie sprzyjają. Już w początku swej objazdki po kraju mógł się o tem przekonać, że mu ludność nie przygotowała bynajmniej uprzejmego przyjęcia. W obec tych stosunków i żeby zapobiedz wszelkim wypadkom, domyślają się, że francuska flota zapewne u syryjskiego wybrzeża zimować będzie.

Kochinchina. Dnia 10. sierpnia odchodzą znowu wojska marynarki do Kochinchiny. Potwierdza się, że ma być utworzony nowy pułk piechoty marynarki. Za przyczynę podają, że przez potrzebę żołnierzów marynarki w Kochinchinie służba załogowa w miastach nadmorskich jest zdezorganizowana. W okólniku zapowiada minister marynarki, że wszyscy merowie głównych miast kantonalnych upoważnieni są przyjmować dobrowolne werbunki do służby morskiej.

Holandya.

Haaga, 4. sierpnia. Według telegramu w *Independance* król Holandyi podpisał w piątek akt uznania Wiktora Emanuela Królem Italii.

Włochy.

(Układy i zamachy rewolucyjne. — Protestacya kardynała Antonellego.)

Medyolan, 27. lipca. Od niejakiegoś czasu krążyła pogłoska w dziennikach, że werbują tu potajemnie ochotników do armii Garibaldego w gospodzie Della spade za Porta Romana, i upatrywano w tym zapowiedź nowej inwazyi. Rzecz po prostu ma się jak następuje. Wiadomo, jak postąpił Cialdini z ochotnikami Garibaldego w Neapolitańskiem. Ostatki tych ochotników rozrzucone obecnie po całych Włoszech, werbunek zatem w rzeczonej gospodzie przy Porta Romana rozpoczęto tylko w zamiarze zebrać tych ochotników przebywających w Medyolanie. Nie chcemy zresztą bynajmniej przeczyć, że stronnictwo Mazziniego czynnie zajmuje się planem inwazyi; a nawet możemy twierdzić z pewnością, że przygotowuje zamach na Rzym. Lecz dla miłości prawdy dodać należy, że Garibaldi nie miesza się do tego wcale; prowadzi na Kaprerze życie pustelnicze i jest całkiem zniechęcony jak nigdy jeszcze. Na ostatniem ogólnem zgromadzeniu tutejszego komitetu mazzinistowskiego odczytano projekt adresu do Cesarza Napoleona mający cechę ultimatum, z żądaniem ustąpienia z Rzymu z groźbą, że w razie przeciwnym wszystkie nieobliczone następstwa nieusłuchania prośby Włoch spadną na głowę Cesarza. Adres ten czyli ultimatum ma być opatrzony wielu tysiącami podpisów i podany Cesarzowi.

Stronnictwo ruchu zajmuje się ciągle zapamiętałemi planami. Postanowieniem jego jest w ostatecznym razie uczynić zamach na Rzym. O Wenecyi na teraz nie ma mowy. Siły tego stronnictwa nie mają być tak nieznaczące, jakby sądzić można; rozporządza mianowicie znacznemi środkami transportowemi na morzu.

— Jego Eminencya kardynał Antonelli wydał z polecenia Ojca świętego następującą protestacyę do ciała dyplomatycznego:

Rzym, 9. lipca. Szczerość, z jaką rząd stolicy apostolskiej stara się dopełnić przyjętych na siebie obowiązków pomimo krytycznych stosunków, w jakich znajduje się z powodu bezbożnego zaboru większej części swoich dóbr kościelnych, nie pozwala mu zachowywać milczenie w obec pożyczki 500 milionów fr., którą piemoncki rząd zaciągnąć postanowił.

Gdy na to postanowienie zwrócimy choćby najmniejszą uwagę, przekonamy się dokładnie, że tak wielka suma przeznaczona jest nietylko na opędzenie potrzeb właściwego Piemontu, lecz że obarczając ciężarem prowincye zabrane prawnemu ich władcy, Papiężowi, zamierza powiększyć ciężar uzurpacyi o nowy dług państwa, a oprócz tego na długie lata pozostawić smutne ślady ze szkodą ludności państw papieskich.

Z tego powodu Ojciec święty, w poczuciu obowiązków, jakie na niego są włożone względem świętej dziedziny kościoła i własnych swych poddanych, nie może nic innego uczynić, jak protestować przeciw tej pożyczce, oświadczając, że nie uznaje jej skutków, jak dalece one interesów papieskiego państwa się tyczą.

Podpisany kardynał sekretarz państwa notyfikując Waszej Excelencyi tę protestacyę i to oświadczenie Jego Świątobliwości, prosi Pana oznajmić je swemu rządowi, ażeby w razie potrzeby za normę służyły. Korzystając z tej sposobności i t. d.

Kardynał Antonelli.

Niemce.

(Wypadki dzienne. — Oawarowanie twierdz i wybrzeży morskich. — Wiadomości bieżące. — Izby saskie. — Sprawa Elektoratu heskiego.)

Gazeta Szląska zawiera artykuł pod napisem: *Nieufność w Niemczy do Prus*, zakończony następującemi słowy:

Podczas zjazdu Króla naszego z Cesarzem Napoleonem w Baden-Baden, okazał Cesarz tak szlachetny sposób myślenia co do spraw niemieckich, że od razu można było widzieć niechęć z tego względu opinii publicznej we Francyi. Szlachetny przykład Cesarza pozostał bez naśladownictwa, a nawet nie usiłowano okazać się godnym jego odpowiedniemi ze strony Niemiec czynami. Jeżeli teraz król Wilhelm uważa za niepotrzebne wejść raz jeszcze pod okiem książąt niemieckich w bliższe stosunki z monarchą jednego z mocarstw europejskich, a mianowicie tego mocarstwa, którego Niemcza najwięcej powinna się obawiać, iż w przekonaniu o swym niemieckim sposobie myślenia i o swej prawdziwej niemieckiej polityce, nie potrzebuje świadectwa tych, co nie dorównują mu w czynach i nie dali się pociągnąć jego przykładem. Któż pytamy zechce i może mieć mu to za złe?

Nie z waszego potakiwania, nie z waszej gotowości bierzemy miarę polityki, która jedynie może być zbawienną dla Niemczy i miarę obowiązków i ofiar naszych dla niej. Nasze własne zdanie, nasza wolna wola a przedewszystkiem niewzruszone przekonanie, że tylko wzrost naszej potęgi i naszego wpływu w Europie może podnieść potęgę Niemczy i przynieść jej pożytek, są i powinny być jedyną wskazówką europejskiej naszej polityki, i obojętnie przyjmujemy w tym względzie krótkowidzący sąd wasz, iż przyjdą dni, że sami zawstydzicie się przesądów waszych.

Berlin, 5. sierpnia. Wysadzają tu komisyę z poleceniem rozpoznać stan twierdz i warowni, ażeby zaprowadzić w nich ule-

pszenia dogodne z postępem czasów dzisiejszych. W Koblencyi i w Ehrenbreitstein nadreńskich twierdzach pruskich wzięto się już do dzieła, a wkrótce zająć się mają i owarowaniem główniejszych placów nadmorskich. Odbyły się tu także narady, jakimby to sposobem dało się podnieść marynarkę wojenną, i czy nie byłoby dobrze użyć w tej mierze sposobu amerykańskiego, a to jest wyznaczyć premia dla wyszczególniających się okrętów kupieckich, budowanych na system wojenny; ale się pokazało, że ta rzecz głębszego wymaga namysłu.

Berlin, 6go sierpnia. Brat wicekróla Egiptu przybył tu wczoraj wieczór z Frankfortu nad Menem, i za przybyciem do dworca Anhaltskiej kolei żelaznej przyjmowali go turecki poseł Aristarchi Bej, tudzież jego attaché. Dziś przed południem złożył mu uszanowanie także dawniejszy wielki wezyr Ali Ruszdi Basza.

Drezno, 5. sierpnia. Dziś oznajmiono izbie, że zamknięcie jej przez następcę tronu nastąpi pojutrze w królewskim zamku. Izba druga postanowiła dziś pozostać przy swej uchwale względem wniosku Riedla co do utworzenia niemieckiej władzy centralnej z reprezentacyą ludu, do którego jak wiadomo, izba pierwsza nie przystąpiła.

— *Gaz. wied.* pisze: Jak wiadomo bawarska izba deputowanych na posiedzeniu z dn. 16. marca b. r. postanowiła względem kwestyi co do konstytucyi Elektoratu heskiego podać prośbę do Jego królewskiej Mości:

„Aby raczył polecić królewskiemu ministeryum stanu dołożyć wszelkich sił do przywrócenia prawnych stosunków konstytucyjnych w Elektorstwie.

Wiadomo także, że ostatniemi czasy poseł związkowy wielkiego księstwa Badeńskiego otrzymał polecenie swojego rządu postawić wniosek:

Wysokie zgromadzenie związkowe zechce uchwalić: ponieważ uchwały związkowe z 27. marca 1852 i z 24. marca 1860, z przyczyny trudności wszelakiego rodzaju okazały się bezskuteczne, przeto nic nie przeszkadza, aby rząd elektoratu heskiego uważał konstytucyę z 5. czerwca 1831, objaśnienia do niej z lat 1848 i 1849, jako też zmiany i prawo wyborcze z 5. kwietnia 1849 jako prawomocne i obowiązujące mianowicie w obec reprezentacyi kraju mającej być zwołaną."

Z przyczyny tego wniosku, jako też niedawno powtórzonego rozwiązania izby elektorstwa heskiego, deputowany dr. Völk wniósł do izby deputowanych interpelacyę, i kr. ministeryum spraw zagranicznych zapytał:

Czy rząd król. bawarski zgadza się z wnioskiem rządu W. księstwa Badeńskiego, i czy zaleci swemu posłowi związkowemu wniosek ten popierać najusilniej i za nim głosować, lub też jak rząd król. bawarski względem tego wniosku postąpi sobie na radzie związkowej.

Rosya.

(Spław drzewa Dniestrem i Prutem wolny. — Wypadki na Kaukazie.)

Petersburg, 3. sierpnia. Ukazem senackim z dnia wczorajszego ogłoszony został wolny spław drzewa Dniestrem i Prutem na lat sześć bez ograniczenia, czyli tym handlem zajmują się poddani rosyjscy czyli cudzoziemscy, i bez względu jakiego są stanu. To samo rozporządzenie postanawia, że po wsiach w byłym obwodzie kolonii wojskowych wolno jest ludziom do czasu prowadzić handel w budach, ale dziedzictwa w tem niema.

— Z pomiędzy kilku operacyi wojennych na Kaukazie tej wiosny wykonanych, ważniejszem było rozpoznanie dróg prowadzących do Gelendshik. Z obozu nad Abinem udały się wojska do starożytnego fortu Nikołajewska, przebyły 5. czerwca główny łańcuch gór, a nazajutrz wąwoz Aderbi, poczem dotarły do Gelendshik. Ztąd na fort Kabardińsk wróciły do obozu d. 9. czerwca. Podczas tej operacyi wojsko ciągle musiało staczać utarczki z ludami górskiemi, mianowicie w wyż rzeczonym wąwozie, jako też podczas powrotu. Zburzono wiele aułów, uprowadzono 700 sztuk bydła i uwieziono wiele broni; oddział stracił w zabitych 1 oficera i 4 żołnierzy, liczba zaś rannych wynosiła 47 osób, 3 oficerów i 42 żołnierzy.

Turcya.

(Reformy. — Omer Basza.)

Na radzie ministeryalnej z pierwszym dniem miesiąca Moharrem, z którym się rok muzułmański zaczyna, zapowiedział Sułtan, że do rady państwa wchodzić mają po dwóch dygnitarzy z każdego wyznania chrześciańskiego i żydowskiego, i że chce, ażeby obok władzy centralnej zaprowadzoną była reprezentacya gminna. Nazajutrz przetrzebiona została wielka rada sądowa, dziesięciu członków odeszło, a podrzędnym urzędnikom zapowiedziano wydalenie. Dekret sułtański znosi racye udzielane urzędnikom cywilnym, a kto się z zasług nie wywiedzie, traci pensyę pobieraną. Dawny dyrektor pobożnych instytutów, musiał ustąpić miejsca dla Subdi Beya syna Baszy Egiptu, który tu jest znanym z nauk, światła i roztropności. Z pałacu sułtańskiego wygnano czterech szambelanów a to, że się wstawiali z prożbami za tymi, co popadli w niełaskę.

— Według depeszy z Raguzy 2go sierpnia otrzymał Omer Basza rozkaz czynnie występować. Wyszło zatem wezwanie do Montenegrynów, i daje się im 14 dni namysłu do wypełnienia żądań tureckich. Sądzą, że z końcem sierpnia rozpoczną się kroki nieprzyjacielskie. Omer Basza otrzymał nowe posiłki, wojska jego otrzymały żołd zupełnie wypłacony, i dla tego sądzą, że wyprawę jego uwieńczy pomyślny skutek, jeżeli nagle inne wypadki innego nie dadzą obrotu.

Wiadomości handlowe.

Ceny przeciętne zboża i innych artykułów w drugiej połowie lipca b. r. na targach w Andrychowie, Białej, Chrzanowie, Krakowie, Myślenicach i Żywcu.

	Miejsce targu											
	Andrychów		Biała		Chrzanów		Kraków		Myślenice		Żywiec	
	zr.	cen.	zr.	cen.	zr.	cen.	zr.	cen.	zr.	cen.	zr.	cen.
	waluty austryackiej											
Mec pszenicy . . .	5	90	6	45	5	25	5	18	5	50	6	60
" żyta . . .	4	60	4	25	4	25	4	36	4	32	5	30
" jęczmienia .	4	.	3	60	3	75	3	58	.	.	4	30
" owsa . . .	2	10	2	10	3	.	1	98	2	40	2	45
" hreczki . .	.	.	6	70	3	.	3	.	.	.	6	60
" kukurudzy .	4	13	3	90	4	.	3	80	.	.	4	8
" kartofli . .	1	86	1	80	2	25	2	75	.	.	2	12
Cetnar siana . . .	.	80	.	86	.	55	.	75	1	30	1	56
" wełny	.	.	135	.	70	.	80	.	.	.	.	.
" nasienia konicza	.	.	43	.	38	.	45	.	.	.	36	.
Sąg drzewa twardego	5	.	6	.	6	50	13	.	7	40	4	30
" " miękkiego	4	.	4	.	4	50	10	.	5	20	3	30
Funt mięsa wołowego	.	15	.	17	.	13	.	23	.	15	.	13
Mas okowity . . .	1	8	.	84	.	60	.	88	.	.	1	24

Doniesienia z ostatniej poczty.

Peszt, 8. sierpnia. Deak przedłożył dzisiaj w izbie niższej swój projekt do adresu. Projekt ten, który nie pomija żądań w pierwszym adresie zawartych, lecz sprzeciwia się reskryptowi królewskiemu, a zarazem dalsze układy jako zerwane uważa, został przyjęty hucznem Eljen. Po odczytaniu projektu Bernat zaproponował przyjąć go jednogłośnie. Przystał na tę propozycyę Tisza Kalman, dając za przyczynę, że projekt zawiera wszelkie życzenia ludu. Izba przyjęła projekt jednogłośnie, i uchwaliła przesłać go izbie wyższej.

Peszt, 9. sierpnia. Izba wyższa odbędzie posiedzenie dopiero w poniedziałek. Wielu deputowanych spodziewając się rozwiązania sejmu, gotują się wrócić do domu. W izbie niższej dziś się odbyło posiedzenie. Obradowano nad przedmiotami mniejszej wagi.

Zagrabie, 9. sierpnia. Dzisiejsze posiedzenie sejmu krajowego odbyło się pod prezydencyą pierwszego wiceprezydenta Briglevic a to z przyczyny słabości Bana. Następuje odczyt odezwy pożegnalnej 9 członków reprezentacyi Pogranicza, którym pożegnać się ustnie nie dozwolono.

Na wniosek Vrbancica sejm uchwala: Sejm krajowy uważa sposób wydalenia reprezentantów Pogranicza jako nieprawny, i żąda, aby ich ban napowrót przywołał. Jeżeli zaś wydalenie nastąpiło z najwyższego rozkazu, niechaj ban przedłoży sejmowi krajowemu odnośny dokument dla powzięcia uchwały.

Paryż, 8. sierpnia. Dzisiejszy *Monitor* donosi: Zdaje się, że Król pruski nie przybędzie do Chalons, lecz w październiku zjazd we Francyi nastąpi.

Jenerał Willisen wręczył wczoraj Cesarzowi pismo Króla pruskiego.

Paryż, 9. sierpnia. Według ostatniego wykazu bankowego powiększył się zapas gotówki o $16^1/_6$ miliona, portefeuille o $4^4/_5$ miliona, bilety bankowe o $26^5/_8$ miliona, a skarb o $15^3/_5$ miliona. Zapewniają, że zjazd Króla pruskiego z Cesarzem nastąpi dnia 6. października w Strasburgu.

Turyn, 8go sierpnia. Jenerał Fanti w towarzystwie wielu oficerów pojedzie za kilka dni do Chalons.

Medyolan, 8go sierpnia. Dzisiejsza *Perseveranza* pisze: Zapewniają, że Fanti pojedzie do obozu pod Chalons. *Gaz. Tur.* donosi z Ascoli, że chłopi tamtejsi przechowują i żywią zbiegów wojskowych.

Chiavone znajduje się z 200 ludźmi i 3 działami pod Sora. W powiecie Caserta wybuchło powstanie.

Z Palermo z 3go b. m. donoszą: Stronnictwo burbońskie zachęcone uporczywem powstaniem w Neapolu, i tutaj głowę podnosi. W Olsvazzo pod Palermo komitet reakcyjny ma organizować powstanie. U książąt Spadafora, którzy Burbonom są bardzo przychylni, wykonano ścisłą lecz bezskuteczną rewizyę. Wielu podejrzanych o współczucie dla Burbonów wywołano z kraju.

Medyolan, 9. sierpnia. *Perseveranza* donosi z Neapolu z 7go b. m.: W nocy z 5. na 6. b. m. w klasztorze Casamari odbyła się rewizya. Do Piedimonti odeszły wojska przytłumić powstanie; powstańcy zostali napadnięci w Selvapiana, i zmuszeni do odwrotu.

Raguza, 7. sierpnia. Bezim Bej, drugi adjutant Sułtana, przejeżdżał tędy w drodze do Mostaru.

Konstantynopol, 3. sierpnia. (Parowcem Lloyda „Calcutta“). Sir H. Bulwer zyskał przyjęcie u Sułtana. Przybyło tu z Taganrogu sto familii kozaków dońskich. Jenerał Codrington, gubernator Gibraltaru, złożył Sułtanowi życzenia w imieniu Królowej Wiktoryi. Sułtan własnoręcznie pisze do Króla pruskiego list z życzeniami. Traktat handlowy z Sardynią podpisany. Przybył tu Ethem Basza, gubernator Erzerum; wkrótce wraz z Kiaja i sekretarzem swoim będzie stawiony przed sądem.

Poczta zamorska otrzymana w Tryeście 9. sierpnia parowcem Lloyda „Ameryka.“

Bombaj, 12. lipca. Postanowiono wyprawić do Azyi środkowej expedycyę naukową. Kurrachee i Bunder Abbas mają być połączone linią telegraficzną. Z Aden donoszą, że Francuzi przywiedli do Suez Szermaki-go, naczelnika Somalów; mają go oddać pod sąd, z przyczyny śmierci francuskiego konzula Lamberta, którego przed dwoma laty zamordował. Do Kabul przybył poseł króla Kohat jadący do Peschaver.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 10. sierpnia

Hotel angielski: PP. Tretter de Lubomir Hilary, z Łonia. — Chrzanowski Albin, z Cwiłowiec.

Dnia 11. sierpnia.

Hotel rosyjski: PP. Ks. Lubomirski Józef, z Wołynia. — Radziejowski Edw., z Ditkowiec. — Obniski Wik., z Mycowa. — Niezabitowski Lub., c. k. porucznik, z Zameczka.

Hotel Langa: Br. Koudelka, c. k. feldmarszałek-porucznik, z Karlsbadu.

Hotel angielski: Sinkowski Józef, z Grabnika.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 10. sierpnia.

PP. Mlocki Franc., do Hurnia. — Hosz Edw., do Pukienic. — Hr. Baworowski Józef, do Kopeczyniec. — Mikołajewicz Kasp., do Filipkowiec.

Dnia 11 sierpnia.

PP. Barzykowski Michał, do Laszek górnych. — Komarnicki Bolesł., do Sasowa. — Ks. Lubomirski Józef, do Krakowa. — Obertyński Kaz., do Stronibab. — Niezabitowski Włodz., do Uherzec. — Borowski Mac., do Hurka. — Grocholski Mik., do Rosyi. — Ochocki Józef, do Dobropola. — Mysłowski Józef, do Zwiniacza. — Lutkowski Jan Wiktor, ces. ros. kapitan, do Rosyi.

TEATR.

Dziś Teatr polski z Krakowa pod dyrekcyą Juliusza Pfeiffera; w połowie na korzyść Stowarzyszenia wzajemnej pomocy rzemieślników i mieszczan lwowskich: **„Lwy i Lwice,“** komedya w 3 aktach p. Stanisława Bogusławskiego. Pani Schreiber-Kirchberger i pan Leopold Miłaszewski odspiewają między aktami kilka aryi.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie

Dnia 9. sierpnia 1861.

Pora	Barometr w mierze parys. sprowadzony do 0 Reaum	Stopień ciepła według Reaum	Stan powietrza wilgotnego	Kierunek i siła wiatru		Stan atmosfery
7. god zrana	323 16	+ 16.1	68.9	zachodni	sł	pochmurno
2. god. po poł.	322 86	+ 17.9	67 1	„	mier	deszcz
10 god. wiecz.	323 10	+ 13 4	77 3	„	sł.	„

Ilość deszczu 3.'''14.

Kurs lwowski.

Dnia 10 sierpnia.

		gotówką zł.	gotówką c.	towarem zł.	towarem c.
Dukat holenderski	wal. austr.	6	48	6	56
Dukat cesarski	„ „	6	50	6	59
Półimperyał zł. rosyjski	„ „	11	20	11	40
Rubel srebrny rosyjski	„ „	2	15	2	18
Talar pruski	„ „	2	5	2	8
Polski kurant i pięciozłotówka . . .	„ „	—	—	—	—
Galicyj. listy zastawne w. a. za 100 zł.	bez kuponów	80	60	81	60
„ „ „ m. k. za 100 zł.	bez kuponów	84	60	85	50
Akcye gal. kol. żelaz. Karola Ludwika	bez kuponów	147	—	149	—
Galicyjskie obligacye indemnizacyjne	bez kuponów	66	—	67	—
5% Pożyczka narodowa	bez kuponów	80	50	81	50

Telegrafowany kurs wiedeński papierów i weksli.

Dnia 10. sierpnia.

Z pożyczki narod. po 5% za 100 złr. 81 05. Metaliki po 5% za 100 zł. 68.15; po 4½% za 100 zł. —.- ; po 4% za 100 zł. —.— Obligacye indemnizacyjne: Niższej Austryi po 5% za 100 zł. — . ; Węgier —.—. Galicyi —.—; Bukowiny —.—; Akcye Banku narodowego sztuka 745.— ; instytutu kredytowego dla handlu i przemysłu 174.80; niższo-austr. towarzystwa eskomtowego —. . .

Listy zastawne. Galic. instyt. kred. po 4% za 100 zł. —.—.

Wexlowy. Za 100 zł. południowo-niemieckiej waluty —.—. — Lipsk za 100 talarów —.—. Londyn za 10 funtów szterl. 137.50. Medyolan za 100 zł. waluty austryack. —.—. Paryż za 100 fr. —.—.

Kurs złota. Dukaty ces. mennicze 6.59. dukaty ces. pełnej wagi —.—. korony —.—. półkorony —.—. Srebro 136 25.

Kurs giełdy wiedeńskiej.

Dnia 8. sierpnia.

1. Dług publiczny.

A. Państwa.	pien.	towar.
W austr. wal. po 5% . .	63 30	63 40
Z pożyczki narod. z proc. od stycznia do lipca po 5%	81 30	81 40
Z pożyczki narod. z proc. od kwiet. do paźd. po 5%	81 50	81.60
Z r. 1851, ser. B. po 5%	— —	—.—
Metaliki po 5%	68.15	68 25
Metaliki z proc. od maja do listopada po 5%	68 30	69 10
dtto. „ 4½% . . .	59 50	60.
dtto. „ 4%	53 —	53 25
dtto. „ 3%	39 25	39 75
dtto. „ 2½%	35 —	36.—
dtto. „ 1%	13 75	14 —
Przez. do wylos. z r. 1839	115 50	116.—
„ 1854	88 50	88 75
„ 1860	83.75	83 85
Przeznaczone do losowan. z r. 1860 po 100 zł . .	88 —	88 25
Renty Como po 42 lir. aus.	16 50	17.—
Wylos. obl. dawn. długu państ. po 5%	66 —	67.—
„ „ 4½%	58 —	58 50
„ „ 4%	51.—	52 —
Przez. do los. obl. daw. długu państ. z proc. w kraju „ 3½%	45.—	46.—
„ 3%	42 —	44.
„ 2½%	41 —	42 50
„ 2¼%	37 —	38.—
„ 2%	32 —	34.—
„ 1¾%	29.—	29.50
dtto. z procent za granicą „ 5%	66 —	67 —
„ 4½%	57 —	58.—
„ 4%	50 50	51 —
B. Krajów koronnych		
Obligacye Indemn. po 5% za 100 zł. Niższej Austryi .	89.—	90.—
Wyż. Aust. i Salb.	88.—	89 .
Czech	90.50	91 —
Morawii	86 .	86 25
Szląska	84 50	85.—
Styryi	87.—	88.—
Tyrolu	98 50	99 50
Kar., Krainy, i Wyb.	87 50	88 50
Węgier	68 50	69 75
Obl. ind. po 5 proc. za 100 zł. Ban. Tem., Kroacyi i Slawonii . . .	67 —	69 —
Galicyi	66.50	67
Siedmiogr. i Bukow.	65 50	66 —
Lom. wen. poż. z r. 1850	107 —	108 —
Wen. pożyczka z r. 1859	89 —	89 50
Dług Tyrolu po 5%	66.—	67.—
„ 4%	50 50	51.—
„ 3½%	43.—	42.50
Dług Salcburga „ 3%	38.—	38.50
„ 2½%	31.50	32.
Dług Krainy „ 2%	24.50	25.—
„ 1¾%	21.—	21.50

2. Stan oblig. domestykaln.

	pien.	towar.
po 3% za 100 zł. . . .	18.—	20.—
„ 2½% za 100 zł. . . .	15.—	17.—
„ 2¼% za 100 zł. . . .	14.—	15.—
„ 2% za 100 zł. . . .	13.—	14.—
„ 1¾% za 100 zł. . .	10.—	11.—

3. Akcye.

	pien.	towar.
Banku nar.	748	750
Inst. kred. dla handlu po 200 zł. w. a.	175 50	175 60
Niż.-austr. tow. eskomt. po 500 zł.	598 —	600 —
Półn. kolei po 1000 zł. m.k.	1947	1949.—
Tow. kolei żel. państwa po 200 zł. m. k. czyli 500 fr.	273 —	273.50
Kol. Ces. Elżbiety po 200 zł.	167 25	167 75
Połud.-półn.-niem. kolei kon. po 200 zł. m. k. .	119 50	120.—
Kolei Cisy po 200 zł. m. k. po 140 zł. (70%) wpłaty	143.—	147.—
Połud. kolei państ., lomb.-wen. i central.-włoskiej kolei żel. po 200 zł. w. a. czyli 500 fr. z wpłatą 160 zł. (80%)	231.—	233.—
Kol. Kar. Lud. po 200 zł. m.k. z wpł. po 140 zł. (70%)	147 50	148.—
Kol. Preszb.-Tyrn. I. emis. po 200 zł. m. k.	18.—	19.—
dtto. II. emis. po 200 zł. m. k	78.—	80.—
Kolej Bustehradzka po 500 zł m. k.	680.—	685.—
Kolej Aussig.-Ciepl. po 200 zł. m. k.	143.	146.—
Kol. Bern. Roas. po 200 zł. dtto. z pierwszeństwem po 200 zł. m. k. . . .	—.—	200.—
Kol. Grac.-Köfl. i Tow. górn. po 200 zł. w. a. .	120.—	123.—
Austr. towarz. żegl. par. po 500 zł. m. k.	430 —	432 —
Lloyda w Tryeście po 500 zł. m. k.	218.—	220.—
Mostu łańc. w Peszcie po 500 zł. m. k.	394.—	396
Tow. młyna par. w Wied. po 500 zł. m. k. . . .	370 —	375.—
Powsz. austr. Tow. gaz. po 250 zł. m. k. . . .	—.—	—.—

4. Listy zastawne.

	pien.	towar.
Banku narodowego w mon. kon. 6let. po 5%	102 50	103 —
10 „ 5%	97 —	98 —
przeznacz. do los. po 5%	90 —	90 55
Banku narodowego w wal. austr. na 12 m. 5% za 100 zł.	99 50	100.
przez. do los. po 5% .	86. —	86 25
Gal. Tow. kred. po 4% . .	80.50	82.—

5. Obligacye z prawem pierwszeństwa.

	pien.	towar.
Kolej Elżbiety po 5% za 100 zł. m. k.	96.75	97.25
detto detto w srebrze uproc. za 100 zł. w. a.	103 30	103 50
Tow. austr. kol. państwa po 500 fr.	145.50	146 50
Kol. półn. po 100 zł. m. k.	98 —	98 50
Kol. Lomb. wen. po 500 fr.	136 75	137.—
Kol. Gloggn. za 100 zł. .	80.—	81.—
Tow. żeg. par. na Dun. za 100 zł. m. k.	97.—	97.50
Lloyda za 100 zł. . . .	83. —	86.—

6. Losy.

	pien.	towar.
Inst. kred. dla handlu po 100 zł. w. a.	118 40	118 50
Tow. żeg. par. na Dun. po 100 zł. m. k.	96 —	96 50
Pożycz. Trye. po 100 zł. w. a.	124.—	125.—
Pożycz. miasta Budy po 40 zł. w. a.	36.25	36.50
Esterhazego po 40 zł. m. k.	96 50	97.—
Salma „ 40 „ „	36 50	37.—
Palfiego „ 40 „ „	38.50	39.—
Clarego „ 40 „ „	35.—	35.50
St. Genois „ 40 „ „	36.—	36 50
Windischgrätza 20 zł. „	22.50	23.—
Waldsteina 20 „ „	22 75	23.—
Keglevicha 10 „ „	14 50	15.—

Weksle.

(Na 3 miesiące.)

	pien.	towar.
Amsterdam za 100 zł. hol.	—.—	—.—
Augsburg za 100 zł. w. p.-n.	115.15	115.25
Berlin za 100 tal.	—.—	—.—
Wrocław za 100 tal. . .	—.—	—.—
Frankfurt za 100 zł. w. p.-n.	115 40	115 60
Genua za 100 lir. piem. .	—.—	—.—
Hamburg za 100 M. B. .	101 50	101 75
Lipsk za 100 tal.	—.—	—.—
Liwurna za 100 lir. tosk.	—.—	—.—
Londyn za 10 ft. szt. . .	136 50	136 75
Lugdun za 100 fr.	—.—	—.—
Medyolan za 100 zł. w. a.	—.—	—.—
Marsylia za 100 fr.	—.—	—.—
Paryż za 100 fr.	53.80	53 80
Praga za 100 zł. w. a. .	—.—	—.—
Tryest za 100 zł. w. a. .	—.—	—.—
Wenecya za 100 zł. w. a.	—.—	—.—
(31 dni po ukazaniu.)		
Bukareszt za 100 piast. woł.	—.—	—.—
Konstantynopol za 100 piast. tur.		—.—

Kurs złota.

	pien	towar.
Dukaty ces. men. . . .	6.56	6.57
dtto. pełnej wagi . .	6 56	6.57
Korona	18.87	18 90
20frankówka	10 94	10 95
Rosyjski impery. . . .	11.27	11.30
Talar związkowy . . .	2.04	2.05
Srebro	135.75	136.—
Kurs korony w k. kasach	13 zł. 50 c.	

KRONIKA.

Komitet c. k. Towarzystwa gospodarskiego galicyjskiego podaje pod dn. 7. sierpnia r. b. do wiadomości pp. producentów jedwabniczych oprzędów, czyli kokonów, że fabrykant wiedeński p. Kohn (Cohn) nabywa je w każdej ilości za cenę w tym roku po 2 reńskie 50 centów za funt wiedeński z potrąceniem kosztów przesyłki. — Z uwagi, że drobne przesyłki są kosztowniejsze, komitet oświadcza gotowość swoją przyjmować je w komis, połączone odsełać do Wiednia, a uzyskaną cenę większej ilości rozdzielać w stosunku do wagi nadesłanych oprzędów.

— Czesi obchodzić będą 26go b. m. na zamku Karlsburg pięciosetletnią rocznicę założenia zamku tego za panowania Karola IV.

— Za dowód, jak bardzo ludność się w miastach przemysłowych we Francyi podnosi, przytacza korespondent paryski dáta statystyczne z Lugdunu wymieniając szczegół. wo ruch jego ludności. Według ostatniej konskrybcyi wynosiła ludność 378 803 głów. Przenośnej między niemi było 60 000 ludności. W roku 1856 liczył Lugdun dusz 292.721; zatem w przeciągu lat pięciu narosło 89.082 mieszkańca.

— Nakład dzienników paryskich tak obliczają: Monitor liczy obecnie 18.000 abonentów, Presse 18.000, Constitutionnel 22.000, Patrie 25.000, Siècle 53.000, Débats 11.000, Gazette 5000, Union 8000, Monde 8000, Pays 2200, Opinion National 2200, Temps 3500 abonentów.

Główny Redaktor *M. Szczeniawa Sartyni.* — *Z c. k. galic. drukarni rządowej.*